

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce: **B. V.**, zast. JUDr. Tomášem Sokolem, advokátem, se sídlem Praha 2, Sokolská 60, proti žalovaným: **1) Úřad práce Kutná Hora**, se sídlem Kutná Hora, Benešova 70, a **2) Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Praha 2, Palackého 2, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2005, č. j. 45 Ca 33/2005 – 12,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupci stěžovatele JUDr. Tomáši Sokolovi, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1075 Kč, která mu bude vyplacena Nejvyšším správním soudem do 30-ti dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též „stěžovatel“) v podání ze dne 28. 5. 2005, doručeném Krajskému soudu v Praze dne 1. 6. 2005, požádal o obnovu řízení ve věci sp. zn. 44 Ca 25/2003 s tím, že svůj návrh odůvodní po poradě s advokátem, o jehož ustanovení současně požádal. Žalobce rovněž požádal o osvobození od soudních poplatků.

Usnesením ze dne 30. 6. 2005, č. j. 45 Ca 33/2005 – 12, Krajský soud v Praze o žádosti stěžovatel o osvobození od soudních poplatků rozhodl tak, že žádosti vyhověl zčásti a stěžovateli přiznal osvobození od soudních poplatků ze $\frac{3}{4}$. Současně ustanovil zástupcem žalobce pro toto řízení Mgr. Ing. P. B., advokáta.

Při tomto rozhodování vycházel krajský soud z provedeného šetření k majetkovým a výtěžkovým poměrům žalobce. Zjistil, že žalobce pobírá měsíčně dávku sociální péče, jako opakovaný příspěvek při péči o osobu blízkou ve výši 3712 Kč. Podle listu vlastnictví č. 480 pro k. ú. a obec Č. je žalobce veden spolu se svou matkou, každý podílem $\frac{1}{2}$ nemovitostí, a to rodinného domku čp. 224 v Č. – S. M., stavební parcely č. 706 o výměře 215 m² (zastavěná plocha a nádvoří) a parcely č. 92/2 (zahradu) o výměře 197 m². Podle listu vlastnictví č. 2616 pro k. ú. a obec Č. je žalobce veden jako vlastník stavební parcely č. 88/1 o výměře 1220 m² (zastavěná plocha a nádvoří) a parcely č. 2540 o výměře 131 m² (ostatní plocha). Vlastnictví k předmětným nemovitostem nabyt kupní smlouvou ze dne 1. 8. 2001 s právními účinky vkladu práva ke dni 2. 8. 2001. Podle listu vlastnictví č. 1100 pro k. ú. a obec P. je žalobce veden jako vlastník parcely č. 2254/2 o výměře 151 m² (zahradu), a to na základě dohody, vedené pod sp. zn. VI 2165/1994. Na předmětný pozemek byl podán návrh na nařízení výkonu rozhodnutí prodejem nemovitosti E-1641/2002 ze dne 11. 2. 2002. V současné době je dotčen změnou právního vztahu.

Krajský soud v Praze z toho dovodil, že stěžovatel splňuje předpoklady pro částečné osvobození od soudních poplatků. Dospěl k závěru, že poměry žalobce s přihlédnutím k výši soudního poplatku, která podle položky č. 14a 2. písm. d) sazebníku soudních poplatků činí v této věci 1000 Kč, odůvodňují přiznání osvobození od soudních poplatků podle § 138 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) v rozsahu $\frac{3}{4}$. Soud přihlédl k tomu že žalobce zamlčel že je výhradním vlastníkem nemovitostí vedených na listech vlastnictví č. 2616 pro k. ú. a obec Č. a č. 1100 pro k. ú. a obec P., byť tato nemovitost byla, jak soud zjistil, dotčena změnou právního vztahu. Soud nemohl uvěřit tvrzení žalobce o jeho mimořádně tíživé situaci, když žalobce také zamlčel, že část zmíněných nemovitostí nabyt kupní smlouvou ze dne 1. 8. 2001.

O ustanovení advokáta soud rozhodl po posouzení osobních a majetkových poměrů žalobce s přihlédnutím k předmětu řízení, kdy dospěl k závěru, že v posuzovaném případě jsou splněny podmínky pro takový postup podle § 35 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2005, č. j. 45 Ca 33/2005 – 12, podal stěžovatel včas kasační stížnost, v níž namítal, že žije v nepředstavitelné bídě a žádá o povolení poplatek splácet po částce 100 Kč měsíčně, nebo požaduje plné osvobození od soudního poplatku. K ustanovení Mgr. Ing. P. B. k zastupování žalobce stěžovatel namítl, že toto nepřichází v úvahu, neboť jmenovaný se podle stěžovatele jako pracovník NV Č. podílel na zločinech komunismu vůči stěžovateli.

Nejvyšší správní soud z obsahu spisu především zjistil, že ustanovený zástupce ještě před předložením věci Nejvyššímu správnímu soudu požádal Krajský soud v Praze přípisem ze dne 12. 7. 2005 (č. l. 28) o zrušení ustanovení, avšak do předložení věci Nejvyššímu správnímu soudu nebylo krajským soudem o této žádosti rozhodnuto. Současně bylo třeba, aby byl žalobce v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. Proto Nejvyšší správní soud věc vrátil Krajskému soudu v Praze k rozhodnutí o těchto otázkách.

Usnesením ze dne 21. 3. 2006, č. j. 45 Ca 33/2005 - 40, Krajský soud v Praze zprostil Mgr. Ing. P. B., advokáta, zastupování žalobce v předmětné věci. Současně ustanovil zástupcem žalobce pro toto řízení i pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Tomáše Sokola, advokáta, se sídlem Sokolská 60, Praha 2.

Nejvyšší správní soud po opětovném předložení věci krajským soudem přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2005, č. j. 45 Ca 33/2005 – 12, a to již jen v rozsahu výroku o částečném osvobození žalobce od soudních poplatků. Postupoval podle ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Podle ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. Účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

Vedle ust. § 36 odst. 3 s. ř. s. se ve smyslu ust. § 64 s. ř. s. při rozhodování o osvobození od soudních poplatků aplikuje i ust. § 138 o. s. ř. Ve smyslu tohoto zákonného ustanovení lze přiznat osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka, *zcela nebo zčásti*. Žadatel je přitom povinen soudu prokázat věrohodným způsobem své majetkové a sociální poměry. Při rozhodování o osvobození od soudních poplatků soud přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování, k povaze uplatněného nároku a k dalším obdobným okolnostem. Objektivní hlediska pro posuzování poměrů žadatele, resp. jejich tíživosti, v současné době v platném právu vyjádřena nejsou. Soudy jsou proto nuceny překlénout tento nedostatek v každém konkrétním případě interpretací. Celkové zhodnocení všech okolností, které vypovídají o poměrech žadatele je tak věcí úvahy soudu a promítá se do závěru, zda je žadatel s ohledem na své poměry schopen zaplatit soudní poplatky. Jestliže mu to jeho poměry nedovolují, je soud povinen mu přiznat tomu odpovídající osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu nebo zčásti. To, že rozhodnutí o tom, zda jsou splněny zákonem stanovené předpoklady pro přiznání osvobození od soudních poplatků spadá výhradně do rozhodovací sféry, a tedy i úvahy, „obecných“ soudů ostatně dokládá i judikatura Ústavního soudu. Tak se např. v usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 271/2000 uvádí, že „Rozhodnutí o tom, zda jsou splněny zákonem stanovené předpoklady pro přiznání osvobození od soudních poplatků, spadá výhradně do rozhodovací sféry obecných soudů a s ohledem na ústavně zaručený princip nezávislosti soudů (čl. 82 Ústavy České republiky) Ústavnímu soudu nepřisluší přehodnocovat závěry, ke kterým obecný soud při zvažování důvodnosti uplatněného nároku dospěl. Přiznané osvobození od soudního poplatku navíc může být kdykoliv za řízení, případně i se zpětnou účinností odejmuto, pokud se prokáže, že poměry účastníka osvobození neodůvodňují nebo neodůvodňovaly.

V posuzované věci krajský soud zkoumal a hodnotil osobní a majetkové poměry žadatele, zjistil výši peněžních příjmů žadatele a stejně tak zjistil, jaké vlastní žadatel

nemovitosti. Takto zjištěné osobní a majetkové poměry vzal za východisko hodnocení a úvahy, zda žadatel má či nemá dostatečné prostředky (jak to má na mysli § 36 odst. 3 s. ř. s.) k tomu, aby mohl uplatnit svá práva u soudu. Vzal v úvahu přicházející výši soudního poplatku a dospěl k závěru, že žalobce nemá dostatečné prostředky k tomu, aby zcela hradil příslušný soudní poplatek, avšak není zcela nemajetný, a proto mu přiznal částečné osvobození od soudního poplatku (jak to má na mysli § 138 o. s. ř.), a to ze $\frac{3}{4}$.

Krajský soud v Praze tak i podle názoru Nejvyššího správního soudu postupoval správně, neboť objektivně zjistil, odpovědně zhodnotil a uvážil předpoklady na straně žadatele pro osvobození od soudních poplatků a dospěl k řešení, které mu, aniž by musel plně hradit soudní poplatek, umožní soudní projednání jeho věci.

Nejvyšší správní soud proto ve smyslu ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost podanou stěžovatelem proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2005, č. j. 45 Ca 33/2005 – 12, jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, žalovaný, který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Zástupce stěžovatele JUDr. Tomáš Sokol, byl ustanoven soudem, proto Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 8 v návaznosti na § 120 s. ř. s. přiznal označenému zástupci za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, a to v celkové výši 1075 Kč, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za jeden úkon právní služby (á 1000 Kč - § 11 odst. 1 b/ ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f/ cit. vyhlášky) a jednoho režijního paušálu (á 75 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. října 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu